

1. Obiekt

KAPLICA SZPITALNA SW. JERZEGO, OB. KAPLICA SW JERZEGO

2. Czas powstania
I lub II poł.XVw.
przed 1492 r.

3. Miejscowość

S Ł U P S K

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Pl. Grunwaldzki

nr hipoteczny K.W. nr [redacted]
obręb 13, dz. nr 549, pow. 135 m²

5. Przynależność administracyjna

województwo słupskie

gmina Słupsk

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Stolp in Pom.

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo koszalińskie

powiat słupski

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzymsko-Katol. p.w. św. Jacka
ul. Kościelna 3, tel. 22343
Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska

9. Użytkownik i jego adres

Parafia Rzymsko-Katol. p.w. św. Jacka
ul. Kościelna 3, tel. 22343
Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska

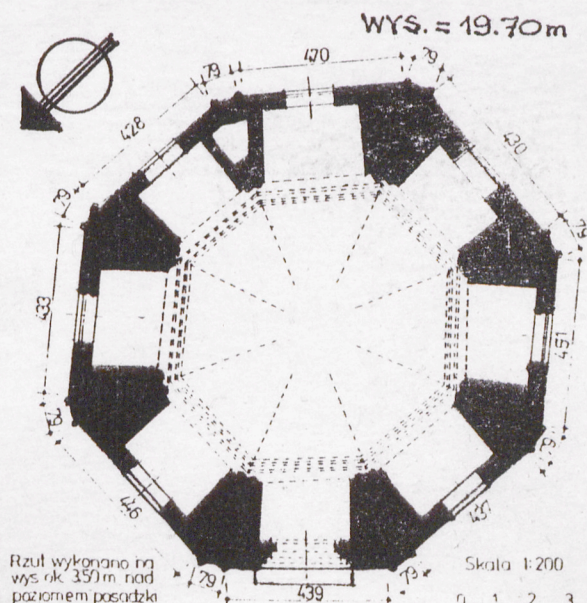
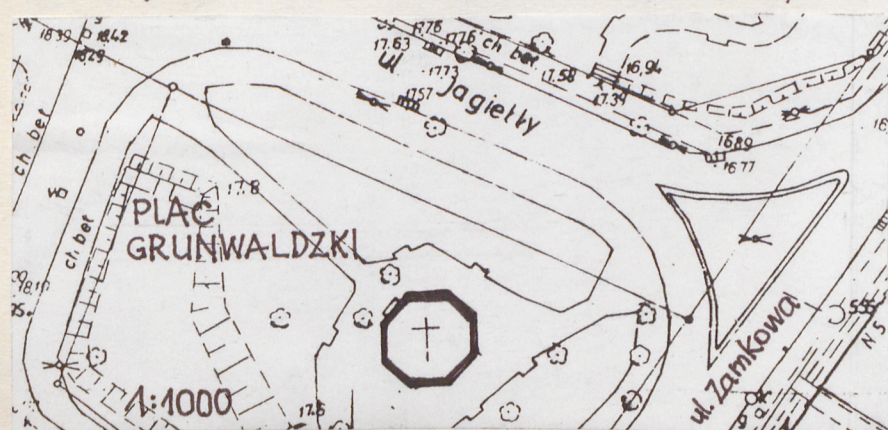
10. Rejestr zabytków

Nr A-138/405K data 15.07.1959 r

A-202

1. ELEWACJA POŁNOČNÁ

2. ELEWACJA POŁN.-ZACH. FRONTOWÁ

Sytuacja- kaplica znajduje się na skwerze między ulicami: W. Jagiełły a Wałową i W. Lutosławskiego a Zamkową, ok. 80 m na południe od Zamku. Ulice te stanowią skrzyżowanie dróg krajowych nr 6 i nr 21. Otoczona jest zielenią w tym także gęsto rosnącymi, zasłaniającymi ją drzewami.

Materiał, konstrukcja, technika- ściany- mur cokołowy wysunięty z granitu łamanego. Wysunięcie chronione gzymsem betonowym, na długości jednej ściany z cegły na płask. Wyżej mur z cegły ceramicznej pełnej (ok. 8x14x28) obustronnie otynkowany z wyjątkiem fragmentów elewacji: cokołu, ścianek narożnych, pasów pod gzymsem podokapowym, portalu, wałków narożnikowych i wokół okrągłych otworów okien. Podokienne ścianki latarni są drewniane, z desek poziomych.

Sklepienia i stropy- centralny ośmiokąt przykryty czaszą, wykonaną na konstrukcji z prętów zbrojeniowych $\phi 15\text{-}\phi 10$ mm oraz siatki drucianej z narzutem tynkowym grub. ok. 4 mm. Konstrukcja ta podwieszona jest do więźby dachowej. Wnęki przesklepione ceramicznymi łukami ostrymi, tynkowanymi.

Więźba dachowa- konstrukcja wieszarowo-rozporowa o czterech zasadniczych więzarach po przekątnych ośmioboku z krokiewmi pośrednimi na płatwiach i kleszczami w dwóch poziomach. Krążny drewniane, jako dodatkowe krokwie nadają kształt dolnej partii dachu oraz namiotowemu daszkowi ponad latarnią.

Pokrycie dachu- gont na pełnym deskowaniu i papie, na hełmie latarni dachówka ceramiczna, karpiówka w karpią łuskę. Na szczycie hełmu sterczyna z blachy.

Posadzki i podłogi- posadzka z płyt kamiennych, kwadratowych z centralnym ośmiobokiem z betonu.

Schody- zewnętrzne- przed głównym wejściem 2 kamienne stopnie. **Schody wewnętrzne-** klamry stalowe wbite w mur w szachcie wejściowym na więźbę dachową.

Drzwi- zewnętrzne- drewniane, krosnowe z nadświetlem, dwuskrzydłowe, pełne, ramowo-płycinowe (wielopłycinowe), opierzone deseczkami z zewnątrz ukośnie, z nabijanymi żelaznymi gwoździami, wewnątrz deseczki pionowe, zawiasy czopowe, klamka i sztyldzik ozdobne. Nadświetle półstałe, zwieńczone ostrołucznie, szczeblinami dzielone na kwadraty, pojedynczo szklone. Krata zewnętrzna, dwuskrzydłowa, ze stałą górą w nadświetlu, kuta z płaskowników żelaznych łączonych na nity. **Drzwi wewnętrzne-** drewniane, jednoskrzydłowe, zwieńczone łukiem odcinkowym, opierzone deskami ukośnie, opaska prosta.

Okna- okrągłe, półstałe, ościeżnicowe, szczeblinami wydzielony centralny kwadrat, szklone podwójnie. W zewnętrznych obokniach zakotwione stałe kraty z płaskowników żelaznych łączonych na nity. W ściankach latarni żaluzje drewniane z desek poziomych, stałe.

Rzut- kształt zbliżony do umiarkowanego ośmioboku, którego obrys zewnętrzny posiada sfazowane narożniki. Wewnątrz do boków ośmiokąta przylegają szerszymi bokami prostokąty tworzące nisze, a mury między nimi pełnią rolę poszerzających się w kierunku ścian zewnętrznych przypór. W osi czoła każdej z przypór trójlistne w rzucie słuźki. W północno-zachodniej niszy znajduje się otwór drzwiowy, którego zewnętrzne ościeża boczne są rozglifione czterokrotnymi uskokami. Przeciwległa nisza posiada z boku wejście do szachtu wejściowego na więźbę po klamrach.

Za murami miejskimi średniowiecznego Słupska, przy trakcie szczecińskim (dziś ul. Tuwima, d. Hospitalstr.) istniały dwa szpitale: św. Ducha i św. Jerzego (d. St.Georgshospital). przy obydwu funkcjonowały kaplice. Szpital św. Jerzego przeznaczony był dla ubogich mieszczan, oraz chorych, izolowanych tu podczas epidemii. Kaplica św. Jerzego istniała już w 1492 r., była budynkiem wolnostojącym, o założeniu centralnym na rzucie ośmioboku (prawdopodobnie miała ceramiczne sklepienie, o czym świadczą istniejące, wysokie na ok. 2,12 m, trójlistne w przekroju słuźki, zakończone kamiennymi wspornikami. Znajdowała się w miejscu gdzie obecnie jest wschodnia, skrajna część budynku mieszkalnego przy ul. Tuwima 8. Po okresie reformacji (1. 1524-1525) została zaniedbana. Nabożeństwa wznowiono po jej odnowieniu w 1610 r. (fundacja burmistrza J.Hoppe). W 1681 r. spłonęła i być może wtedy niszczało jej sklepienie. Odbudowę kaplicy w 1689 r. sfinansowali spadkobiercy burmistrza Lehmana. Jak wynika z rysunków w książce L. Bottgera wydanej w 1894 r. kaplica ok. 1890 r. miała strop płaski (prawdopodobnie drewniany), a w bocznych ściankach pięciu nisz znajdowały się wnęki powyżej posadzki. Wyposażona była: w ołtarz w drugiej, prawej niszy od głównych drzwi, nadwieszoną ambonę ze schodkami i nadwieszoną kopułkę nad amboną, oraz ławki w niszach naprzeciw ołtarza. Ze zdjęcia sprzed 1912 r. wynika, że była z zewnątrz otynkowana, a dach był pokryty deskami równoległymi do okapu. W 1912 r., po wyburzeniu szpitala, kaplica została przeniesiona na teren

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1243 m ³	87,7 m ²	kaplica szpitalna	kaplica
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<p>15.09.1960 - wykonano "Inwentaryzację i projekt zabezpieczeń" (A.Stefanowicz i T.Domagała)</p> <p>1960 - naprawiono konstrukcję dachową i dachówkę zastąpiono gontem,</p> <p>08.1984 - oprac. "Projekt Techniczny-Konstrukcyjny" (mgr inż. B.Hoffman)</p> <p>1984 - wykonano wieniec żelbetowy wokół fundamentów kaplicy i pierścieniem stalowym wzmocniono podstawę dachu,</p> <p>1984/85 - wykonano zabezpieczenia kratami okien i drzwi (wg projektu mgr inż. arch. Jerzego Grzywacza)</p>		<p>Fundamenty- stan dobry, stopień kamienny pęknięty,</p> <p><u>Ściany zewnętrzne</u>- stan dość dobry, znaczne zawilgocenie tynku. Ścian nad cokołem, fragmenty ceramiczne nieoczyszczone, ubrudzone zaprawą. Znaczna ilość szyb w oknach i nadświetlu powybijana.</p> <p><u>Ściany wewnętrzne</u>- stan ogólnie zadowalający, całość wnętrza otynkowana i pomalowana jednolicie na biało łącznie z otynkowaniem ceramicznych słupków z głowicami.</p> <p><u>Sklepienie</u>- stan dostateczny.</p> <p><u>Pokrycie dachu</u>- niewielkie ubytki w pokryciu gontami.</p> <p><u>Wyposażenie</u>- umeblowanie przypadkowe, brak żyrandola.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Pilnie uzupełnić należy ubytki w pokryciu gontami i w szkleniu okien kaplicy.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Grzegorz Uniejewski listopad 1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Grzegorz Uniejewski listopad 1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Grzegorz Uniejewski listopad 1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

1. Miejscowość Ślupsk Pl. Grunwaldzki	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kaplica szpitalna św. Jerzego	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ciąg dalszy opisu i zdjęcia
---	--	---

Rzut na wysokości ok. 3,5 m. ma w siedmiu niszach otwory okienne a nad drzwiami otwór nadświetla o ościeżach z analogicznymi glifami. Wejście od strony płn-zach.

Bryła- budynek jednokondygnacyjny o założeniu centralnym, przysadzisty, o korpusie w kształcie niskiego graniastosłupa, przykrytego dachem hełmowym, ośmiopółaciowym z ośmiościenną latarnią przykrytą hełmem.

Elewacja płn-zach, frontowa- symetryczna, jednoosiowa, zbliżona do kwadratu, z centralnym portalem. Cokoł bardzo niski, kamienny, ze schodkami, jego wysunięta krawędź chroniona gzymsem betonowym. Na cokole kwadratowa ściana, tynkowana, obramowana z boków profilem ceramicznym z trzech wałków i wąskimi, nietynkowanymi ścięciami naroży budynku. Od góry ogranicza tę ścianę ceramiczny gzyms, nad nim niski pas (nieprzerwanie otaczający obwód kaplicy) i dwuwałkowy gzyms podokapowy wieńczą elewację. Centralną część elewacji zajmuje zwieńczony łukiem podwyższonym, ostrym portal w dolnej partii z glifami płaskimi, wyżej poczwórnie uskokowymi z nietynkowanych profili ceramicznych.

Elewacje boczne- pozostałe siedem elewacji jest niemal identycznych. Zakomponowane jak elewacja frontowa, lecz brak im stopni wejściowych i zamiast portalu każda ma osiowo i wysoko umieszczony okrągły otwór okna obramowany wałkiem ceramicznym.

Instalacje- elektryczna

skweru między ulicami: Wł. Jagiełły (d. Ringstr.), Wałową (d. Wallstr.), Zamkową (d. Schlosstr.) i W. Lutosławskiego (d. Butowerstr., M. Buczka do 1994 r.). Skwer ten nosił wówczas nazwę Schmatzken-Berg.

Od marca 1968 r. kaplica była w użytkowaniu Muzeum Pomorza Środkowego, a od 30.12.1994 r. jest własnością parafii rzym-kat.

Styl: późny gotyk, barokowy hełm i latarnia

Wkładkę założył: Grzegorz Uniejewski listopad 1995 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

3. ELEWACJA ZACHODNIA

4. ELEWACJA Połudn.-WSCHODNIA

5. PORTAL WEJŚCIA

6. FILAR, ZE SKŁŹKĄ

7. WNEŹRZE KAPLICY